

LIBERTATEA DE CONȘTIINȚĂ: FUNDAMENT PENTRU DREPTURILE OMULUI, EDUCAȚIE ȘI PACE DURABILĂ

Prof. drd. Lorena SFERCOCI

Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad, Romania

loreingrid@yahoo.com

ABSTRACT: Freedom of conscience: foundation for human rights, education, and sustainable peace.

The article presents freedom of conscience as an essential foundation of human dignity, human rights, and lasting peace. In a democratic society, this freedom guarantees every individual the right to express their own moral, philosophical, and religious beliefs without external impositions, as long as they respect the law and the rights of others.

The relationship between freedom of conscience and education is one of interdependence: education shapes the moral and spiritual discernment necessary for exercising freedom, and freedom of conscience provides education with the framework for shaping moral citizens. Through formal, non-formal, and informal education, the values of freedom, tolerance, and peace can be internalized and transformed into responsible social behavior. Thus, citizens educated in the spirit of freedom of conscience will avoid conflict, having the ability to rationalize the principles of peace and empathize with their fellow human beings.

Lasting peace, at the individual, social, and global levels, is built through justice, equal opportunities, and respect for human diversity. In this context, freedom of conscience is not only a legal right, but an ethical condition of humanity, an instrument of informative and formative education for human rights, thus building a civilization based on solidarity, responsibility, and mutual understanding. Only by cultivating free conscience, through education oriented towards respect for life and humanity, can stable peace be achieved, generating common progress.

Keywords: *freedom of conscience, dignity, education, peace.*

Într-o lume marcată de tensiuni și polarizări politice, libertatea de conștiință¹ este fundamentul pentru drepturile omului, pentru educație și pentru o pace durabilă. Această libertate oferă omului dreptul de a crede în orice convingere, opinie, religie, fără a fi constrâns de anumite contexte ale mediului de viață, de o ideologie manipulativă sau de alte persoane. Astfel, libertatea de conștiință oferă fiecărui individ dreptul la libertatea de a gândi, de a se exprima, de a avea propriile convingeri religioase, filozofice, precum și libertatea de a se manifesta individual sau colectiv, în public sau în particular, atâta timp cât sunt respectate legea și drepturile celorlalți. Formele de manifestare a gândirii libere constructive, pentru individ și semenii, se pot realiza prin cultură, educație, prin practici și îndepliniri ritualice, în spirit de toleranță și respect reciproc. Libertatea de conștiință este impetuos necesară pentru dezvoltarea demnității umane², care este o valoare inerentă a fiecărei persoane, ce presupune dreptul de a fi respectată și tratată etic, independent de factori precum bogăția, sexul, naționalitatea sau religia. Demnitatea este o calitate ce definește ființa umană și impune ca oamenii să fie apreciați și tratați cu respect³, subliniind autoritatea morală și valoarea intrinsecă a fiecărui individ.⁴ De aceea, dezvoltarea demnității umane⁵, în contextul libertății de conștiință, formează fundamentul ideal pentru o educație holistică și pace durabilă. Libertatea de conștiință, fiind baza societății democratice, devine un drept fundamental consacrat de Constituția României, de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și de multe alte acte naționale, europene și internaționale.⁶ Toate aceste foruri

1 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Key aspects of the Freedom of Conscience", în *Jurnalul Libertății de Conștiință - Supliment (Journal for Freedom of Conscience)*, Editions IARSIC, Les Arcs, France, 2016, pp.30-37.

2 Ioan-Gheorghe Rotaru, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019, pp. 201-215.

3 Luca Samuel Leonte, „Definirea binelui și a răului - baza demnității umane și a libertății religioase”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Ioan-Gheorghe Rotaru & Dragoș Mușat (Editori), Vol. 7, Nr.1, Editions IARSIC, Les Arcs, France, 2019, pp. 280-291.

4 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Plea for Human Dignity", *Scientia Moralitas. Human Dignity - A Contemporary Perspectives*, The Scientia Moralitas Research Institute, Beltsville, MD, United States of America, 2016, Volume 1, pp. 29-43.

5 Simion Belea, "Demnitatea și drepturile omului în cazul grupurilor expuse riscului de excluziune", *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 9, nr. 1, 2021, pp. 434- 452; Nicu Grigore, „Libertatea religioasă și demnitatea umană în era globalizării”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 7, Nr. 2/ 2019, București: Ed. Universitară, pp. 143-156.

6 N. V. Dură, „The European juridical thinking, concerning the human rights, expressed along the centuries”, in *Acta Universitatis Danubius. Juridica*, VII, 2 (2010), pp. 153-192.

juridice au rolul de a proteja și conserva libertatea de conștiință, inclusiv demnitatea umană.⁷ Acestea stau la baza educației și a păcii umane. Astfel art. 29 alin. (1) – (6), din Constituția României conturează cadrul legislativ românesc pentru aplicarea libertății de conștiință, iar art. 9 și art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prezintă aprofundat cadrul legislativ prin care sunt protejate drepturile omului și libertățile fundamentale a cetățenilor din cele 46 de state membre ale Consiliului Europei. Printre libertățile menționate este precizat și dreptul părinților de a-și educa copiii minori conform propriilor convingeri.⁸

Libertatea de gândire, de conștiință și de religie reprezintă fundamentul pentru alte libertăți, precum cea de exprimare, de asociere sau de educație.⁹ Libertatea de conștiință, ca valoare centrală a democrației, poate fi dezvoltată prin dreptul la educație care creează un cadru formativ privilegiat pentru înțelegerea conceptului, libertatea de conștiință și aplicarea acesteia în mod responsabil. Educația nu înseamnă doar transmiterea informațiilor despre libertatea de conștiință, ci și cultivarea unui spirit critic, a discernământului moral, a respectului pentru diversitate religioasă și ideologică, combaterea discriminării, prejudecăților și intoleranțelor. Educația devine astfel, un mijloc primordial prin care libertatea de conștiință nu rămâne doar un principiu abstract, ci se transformă într-o realitate trăită, consolidată prin interacțiuni interculturale și interconfesionale formative. Libertatea de conștiință are nevoie de educație pentru a fi înțeleasă și aplicată, iar educația are nevoie de libertatea de conștiință pentru a forma cetățeni liberi, responsabili și respectuoși față de diversitatea umană.¹⁰ Astfel, relația dintre libertatea de conștiință și dreptul la educație este una profundă și complementară, ce oferă instrumente metodologice prin care

7 Marilena Marin, “Drepturile omului între abuz și nediscriminare” (“Human Rights Between Abuse And Non-Discrimination”), *Managementul Intercultural*, Volumul XVI, Nr. 2 (31), Brașov, 2014, pp. 209-213; Erimia, Cristina-Luiza; Rodica Sirbu; Emin Cadar; Aneta Tomescu; Stelian Paris, “The Reflection of Human Rights in the Health System from the Angle of Patients’ Rights”, *European Journal of Interdisciplinary Studies (EJIS)*, Jan-Apr. 2016, Vol. 2, Nr. 1, pp. 129-136.

8 Marilena Marin, „Protecția Juridică a Drepturilor Omului între Cutumă, Lege și Jurisprudență”, in *Management Intercultural*, 1 30 (2014), pp. 122-126.

9 N. V. Dură, „„Persoana” umană, și libertățile ei fundamentale, în percepția gândirii filosofice și juridice europene”, in *Studii juridice universitare*, VI, 3-4 (2013), pp. 106-121.

10 Gheorghe Istodor, “Libertate, libertate religioasă în context secular actual. Provocări și strategii misionare” in *Journal for Freedom of Conscience*, vol 10, nr. 1, 2022, p. 35.

libertatea nu devine una arbitrară sau absolutistă, ci se exercită într-un cadru democratic, echilibrat și etic. Libertatea de conștiință permite conviețuirea pașnică între oameni cu credințe și opinii diferite, contribuind astfel la construirea unei păci durabile, bazate pe respect și toleranță¹¹. Libertatea de conștiință devine o valoare esențială pentru coexistența armonioasă între oameni și popoare cu diversitate culturală. Această armonie socială dobândește stabilitate durabilă, doar când este promovată de educația pentru pace, permanentă și universală, care își găsește fundamentul în respectarea libertății interioare a fiecărui individ. Astfel, educația pentru pace nu este doar un demers pedagogic, ci o formă de afirmare a demnității umane prin intermediul educației formale, nonformale și informale.

Educația formală¹², prin influențe intenționate și sistematice, elaborate în cadrul instituțiilor școlare și universitare, poate promova libertatea de conștiință¹³ ca fundament al drepturilor omului, al educației și al păcii, prin promovarea gândirii critice, a dialogului deschis și a toleranței față de diversitate. Toate acestea se realizează printr-un curriculum oficial, care îi învață pe elevi și studenți, într-un mod analitic, despre istoria conflictelor, cauzele violenței, importanța dialogului și a cooperării internaționale în vederea menținerii păcii. Discipline școlare precum istoria, educația civică, literatura, filosofia sau religia oferă în școli contexte favorabile pentru reflecții asupra valorilor morale¹⁴ și responsabilității colective în respectarea drepturilor omului¹⁵ și menținerea păcii. Educația școlară devine responsabilă în formarea cetățenilor morali, capabili să își asume riguros deciziile

11 Laurențiu Tănase & Cezar Dascălu, „Perspectives on religious denominations and social crises in Romania”, *Sociologie Românească*, 22(1), 2024, pp.116-136.

12 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Current Values of Education and Culture”, in *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.

13 Otniel Murza, „Libertatea de exprimare și acțiune ca parte a naturii umane în relațiile cu Dumnezeu și cu semenii”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, vol. 9, nr. 1, 2021, p. 302.

14 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Moral Values and Human Values: Support for Sustainable Societal Development”, In Chivu, L., Ioan-Franc, V., Georgescu, G., De Los Ríos Carmenado, I., Andrei, J.V. (eds.) *Europe in the New World Economy: Opportunities and Challenges. ESPERA 2023. Springer Proceedings in Business and Economics*, Springer, Cham, 2024, pp. 301-318. https://doi.org/10.1007/978-3-031-71329-3_17

15 Emanuel Dobrin, “Valori umane și libertate religioasă”, in *Jurnalul Libertății de Conștiință / Journal for Freedom of Conscience*, Vol. 10, Nr. 3, 2022, Ioan-Gheorghe Rotaru, Dragoș Mușat (eds.), Franța, Editura Iarsic, 2022, pp. 380-387.

și să respecte convingerile celorlalți, evitând conflictele. De asemenea, în cadrul instituțiilor educaționale, un rol important în promovarea drepturilor omului și în interiorizarea valorilor toleranței și solidarității, îl au profesorii, ca formatori ai cogniției pacifiste. Ei devin, pentru elevi și studenți, un model al dialogului pașnic și al respectului reciproc, contribuind la consolidarea gândirii și comportamentului bazat pe libertate și încredere. De aceea, educația formală devine un spațiu instituțional în care drepturile omului și principiile păcii durabile sunt interiorizate prin învățare structurată și experiență socială controlată.¹⁶

Educația nonformală pentru pace și pentru respectarea drepturilor omului¹⁷, extinde procesul educativ dincolo de granițele instituțiilor educaționale¹⁸, oferind oportunități de învățare flexibile și participative, prin intermediul organizațiilor nonguvernamentale, centrelor culturale și organizațiilor de tineret. Prin activități artistice, sportive sau culturale, educația nonformală consolidează capacitatea de dialog, empatie și armonie, transformând libertatea de conștiință¹⁹ într-o forță constructivă pentru comunitate.²⁰

În educația informală, libertatea de conștiință²¹ se formează prin experiențe zilnice, prin modele familiale și prin contactul cu mediul social. Mass-media, familia, arta, religia joacă un rol formativ important prin

16 Marcel Măcelaru, "Created in God's Image: Human Dignity in Biblical Perspective", *Jurnalul Libertății de Conștiință* 9.3 (2021), pp. 596-608.

17 N. V. Dură ; C. Mititelu, „Human rights and their universality. From the rights of the „individual” and of the „citizen” to „human” rights”, in vol. *Exploration, Education and Progress in the third Millennium*, Galati University Press, Galați, I, 4 (2012), pp. 103-127.

18 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Valences of Education", In *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.

19 Mariana Mitra-Niță, *The legal-criminal protection of human dignity as a social value*, Bucharest, Universul Juridic Publishing House, 2023, pp. 149-156.

20 Ioan-Gheorghe Rotaru, "The Transylvanian Diet: A Precedent to Human Rights and Religious Freedom - 400 Years Prior to the Universal Declaration of Human Rights", In *Shaping a World of Freedoms: 75 Years of Legacy and Impact of the Universal Declaration of Human Rights*, Nelu Burcea and Liberato C. Bautista (eds.), New York, United Nations Plaza, UNEQUAL World Research Center, 2023, pp. 205-221.

21 Cătălina Mititelu, „Dreptul natural, ca temei al libertății sclavilor, în concepția lui Epifanie din Moirans (1644-1689)", in *Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei*, 1 (2012), pp. 282-293.

promovarea dialogului, toleranței și gândirii independente. De asemenea, autoeducația, prin reflecție, lectură și cunoașterea de sine, contribuie la consolidarea conștiinței pașnice și responsabile.

Îmbinarea educației formale, nonformale și informale într-un proces continuu, condiționează construirea unei culturi globale a păcii²², cu originea în conștiința liberă a omului, acolo unde învățarea, iubirea și responsabilitatea dau sens umanității²³.

Un prim nivel al construcției păcii se află în relația dintre indivizi, iar dreptul la educație joacă un rol esențial în formarea empatiei, respectului și toleranței pentru diversitate. Ascultarea activă și dialogul autentic reduc tensiunile și previn escaladarea conflictelor. În plus, educația formală, nonformală și informală permit cultivarea iertării și a compasiunii necesare reconcilierii. Pacea durabilă cu sine și cu semenii aduce armonie între oameni și între popoare. Armonia generată de pacea durabilă este un climat propice pentru dezvoltarea educației.²⁴ Pentru omul zilelor noastre pacea devine o opțiune rațională, construită pe conceptul libertății de conștiință ce îl determină pe individ să devină tolerant, răbdător cu mediul social și persoanele care împărtășesc obiceiuri culturale diferite, opinii și religii variate care se subscriu codului etic. Pacea durabilă între oameni și popoare este un proces continuu, realizat la nivel didactic, personal, comunitar și global. Educația pentru pace include cultivarea empatiei și respectului față de oameni, indiferent de originea, religia sau opinia lor.²⁵ De asemenea, prin dreptul la educație, omul poate fi învățat din fragedă copilărie să renunțe la conflicte, resentimente și răzbunare. Raționalizarea opțiunii de a trăi în pace se obține doar printr-o educație permanentă pentru pace. Libertatea

22 Cristian-Vasile Petcu, „Pacea și dreptatea după cărțile profeților mari” („Peace and justice according to the books of the great prophets”), în *Annales Universitatis Valachiae*, Facultatea de Teologie, Târgoviște, 2005, pp. 448-458.

23 Laurențiu Tănase; Daniel Cergan; Cezar Dascălu, „Religious Education at Schools in Romania”, în Rothgangel, Martin; Aslan, Ednan; Jaggle, Martin (Eds.), *Religious Education at Schools in Europe: Part 5: Southeastern Europe*, Wiener Forum Fur Theologie Und Religionswissenschaft V&R unipress - Vienna University, 2020, pp. 191-122.

24 Oliviu-Petru Botoi, „Educația incluzivă ca expresie a echității sociale și a cultivării vocației. Considerații etice pe marginea unui demers psiho-pedagogic”, în Nicoleta Presecan, Laura Larisa Popa, *Prin educație spre vocație*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2021, pp. 10-16.

25 Marilena Marin, “Drepturile omului între abuz și nediscriminare” (“Human Rights Between Abuse And Non-Discrimination”), *Managementul Intercultural*, Volumul XVI, Nr. 2 (31), Brașov, 2014, pp. 209-213.

de conștiință facilitează acest tip de educație care, cu ușurință, poate dezvolta argumente în favoarea menținerii și promovării unei păci durabile. Omul care înțelege conceptul libertății de conștiință și aderă la promovarea drepturilor omului va căuta mereu să mențină pacea, devenind creativ în dobândirea ei. Într-o societate caracterizată prin diversitate, instalarea și menținerea păcii nu poate fi asigurată prin manifestări instinctuale sau prin judecăți alimentate de simțuri efemere, ci prin convingeri puternice și efort permanent de a respinge neînțelegerea în cuvinte, fapte și credințe. Concentrarea individului asupra respectării drepturilor omului în relațiile interpersonale duce la conștientizarea și îndepărtarea motivelor de tulburare și de răzbunare. Astfel, vrăjmășia se diminuează și se instalează pacea durabilă, dobândind valoare vitală conștientizată.

La nivelul societății, pacea durabilă depinde de existența justiției sociale și a egalității de șanse. Situațiile precare, discriminarea și marginalizarea reprezintă factori generatori de tensiuni. În același timp, instituțiile corecte și transparente, bazate pe statul de drept, trebuie să asigure protecția drepturilor fundamentale, contribuind la menținerea păcii.

La nivel global, pacea durabilă²⁶ este facilitată de respectarea drepturilor internaționale și a suveranității statelor. Diplomația și medierea, realizate pe baza libertății de conștiință, reprezintă instrumente indispensabile pentru rezolvarea pașnică a disputelor. De asemenea, schimbările economice și culturale determină interdependența pozitivă între națiuni, ducând la diminuarea tendințelor de confruntare. Dincolo de aspectele politice și sociale, pacea durabilă implică o conștiință etică globală, bazată pe drepturile omului.²⁷ Respectul pentru viață și pentru specia umană, perceperea umanității ca o singură familie, asumarea responsabilității față de ceilalți și față de mediul natural constituie fundamentul spiritual al păcii durabile.²⁸

26 Oliviu-Petru Botoi, „Pacea globală – perspective etice creștine asupra unei valori fundamentale a omenirii”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință (Journal of Freedom of Conscience)*, vol. X, nr. 2/2022, pp. 188-202.

27 Ioan-Gheorghe Rotaru, “A look at how the concept of human rights has evolved over time”, *Journal For Freedom of Conscience (Jurnalul Libertății de Conștiință)*, Vol. 11 No. 2 (2023), pp.825-874; N. V. Dură, „Drepturile și libertățile fundamentale ale omului și protecția lor juridică. Dreptul la religie și libertatea religioasă”, în *Analele Universității Ovidius. Seria: Drept și Științe Administrative*, 3 (2005), pp. 5-33.

28 Marcel Măcelaru, “Truth, Justice, Uprightness: Human Flourishing in Prophetic Perspective”, In Robert Petkovšek & Bojan Žalec (Eds.), *Truth and Compassion: Lessons*

Realizarea păcii²⁹ durabile este posibilă doar atunci când există o libertate de conștiință, care determină o abordare multidimensională a omului și a societății. Pacea durabilă începe cu transformarea relațiilor interpersonale, prin intermediul educației. Aceasta continuă cu stabilitatea coeziunii sociale, apoi se extinde prin cooperare internațională și se fundamentează pe valori etice universale. Doar prin consolidarea acestor valori, omenirea poate realiza o pace care nu este fragilă sau temporară, ci stabilă și creatoare de progres comun.

Libertatea de conștiință³⁰, înțeleasă în sens larg, este fundamentul drepturilor omului³¹, al educației autentice formatoare de competențe și abilități necesare pentru trăirea unei vieți centrate asupra păcii sociale durabile. Apărarea libertății de conștiință³² nu trebuie să fie doar o obligație juridică sau o achiziție de concepte abstracte, ci o investiție în viitorul democratic și pașnic al omenirii.

Bibliografie:

- BÂLC, Samuel, "Omul integru: Între libertatea conștiinței și o libertate responsabilă", în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol.8, Nr.1, 2020, pp. 568-580.
- BÂLC, Samuel, „Comunicare și Motivare în Contextul Libertății Religioase”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 7, Nr. 1, 2019, pp. 139-151.
- BELEA, Simion, "Demnitatea și drepturile omului în cazul grupurilor expuse riscului de excludere", *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 9, nr. 1, 2021, pp. 434-452; Nicu Grigore, „Libertatea religioasă și demnitatea umană în era globalizării”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 7, Nr. 2/ 2019, București: Ed. Universitară, pp. 143-156.

from the Past and Premonitions of the Future (pp. 49–56). Theologie Ost–West: Europäische Perspektiven 20. LIT Verlag, 2017.

29 Oliviu-Petru Botoi, „Pentru pacea a toată lumea” – o perspectivă morală ortodoxă asupra păcii globale, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2024.

30 Samuel Bâlc, „Comunicare și Motivare în Contextul Libertății Religioase”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 7, Nr. 1, 2019, pp. 139-151.

31 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Libertatea religioasă – temelie a demnității umane", In Daniela Ioana Bordeianu, Erika Androne, Nelu Burcea (Eds.), *Manual pentru liderul Departamentului de Libertate religioasă*, Casa de editură "Viață și Sănătate", București, 2013, pp. 210-215.

32 Samuel Bâlc, "Omul integru: Între libertatea conștiinței și o libertate responsabilă", în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol.8, Nr.1, 2020, pp.568-580; Ioan-Gheorghe Rotaru,

- ✦ BOTOI, Oliviu-Petru, „Educația incluzivă ca expresie a echității sociale și a cultivării vocației. Considerații etice pe marginea unui demers psiho-pedagogic”, în Nicoleta Presecan, Laura Larisa Popa, *Prin educație spre vocație*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2021, pp. 10-16.
- ✦ BOTOI, Oliviu-Petru, „Pacea globală – perspective etice creștine asupra unei valori fundamentale a omenirii”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință (Journal of Freedom of Conscience)*, vol. X, nr. 2/2022, pp. 188-202.
- ✦ BOTOI, Oliviu-Petru, *Pentru pacea a toată lumea” – o perspectivă morală ortodoxă asupra păcii globale*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2024.
- ✦ DOBRIN, Emanuel, “Valori umane și libertate religioasă”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință / Journal for Freedom of Conscience*, Vol. 10, Nr. 3, 2022, Ioan-Gheorghe Rotaru, Dragoș Mușat (eds.), Franța, Editura Iarsic, 2022, pp. 380-387.
- ✦ DURĂ, N. V., „Drepturile și libertățile fundamentale ale omului și protecția lor juridică. Dreptul la religie și libertatea religioasă”, în *Analele Universității Ovidius. Seria: Drept și Științe Administrative*, 3 (2005), pp. 5-33.
- ✦ DURĂ, N. V., „The European juridical thinking, concerning the human rights, expressed along the centuries”, în *Acta Universitatis Danubius. Juridica*, VII, 2 (2010), pp. 153-192.
- ✦ DURĂ, N. V., „„Persoana” umană, și libertățile ei fundamentale, în percepția gândirii filosofice și juridice europene”, în *Studii juridice universitare*, VI, 3-4 (2013), pp. 106-121.
- ✦ ERIMIA, Cristina-Luiza; Rodica Sîrbu; Emin Cadar; Aneta Tomescu; Stelian Paris, “The Reflection of Human Rights in the Health System from the Angle of Patients’ Rights”, *European Journal of Interdisciplinary Studies (EJIS)*, Jan-Apr. 2016, Vol. 2, Nr. 1, pp. 129-136.
- ✦ ISTODOR, Gheorghe, “Libertate, libertate religioasă în context secular actual. Provocări și strategii misionare” în *Journal for Freedom of Conscience*, vol 10, nr. 1, 2022, p. 35.
- ✦ LEONTE, Luca Samuel, „Definirea binelui și a răului - baza demnității umane și a libertății religioase”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Ioan-Gheorghe Rotaru & Dragoș Mușat (Editori), Vol. 7, Nr.1, Editions IARSIC, Les Arcs, France, 2019, pp. 280-291.
- ✦ MARIN, Marilena, “Drepturile omului între abuz și nediscriminare” (“Human Rights Between Abuse And Non-Discrimination”), *Managementul Intercultural*, Volumul XVI, Nr. 2 (31), Brașov, 2014, pp. 209-213;

- ✦ MARIN, Marilena, “Drepturile omului între abuz și nediscriminare” (“Human Rights Between Abuse And Non-Discrimination”), *Managementul Intercultural*, Volumul XVI, Nr. 2 (31), Brașov, 2014, pp. 209-213.
- ✦ MARIN, Marilena, „Protecția Juridică a Drepturilor Omului între Culumă, Lege și Jurisprudență”, in *Management Intercultural*, 1 30 (2014), pp. 122-126.
- ✦ MĂCELARU, Marcel, “Truth, Justice, Uprightness: Human Flourishing in Prophetic Perspective”, In Robert Petkovšek & Bojan Žalec (Eds.), *Truth and Compassion: Lessons from the Past and Premonitions of the Future* (pp. 49–56). Theologie Ost–West: Europäische Perspektiven 20. LIT Verlag, 2017.
- ✦ MĂCELARU, Marcel, “Created in God’s Image: Human Dignity in Biblical Perspective”, *Jurnalul Libertății de Conștiință* 9.3 (2021), pp. 596-608.
- ✦ MITRA-NIȚĂ, Mariana, *The legal-criminal protection of human dignity as a social value*, Bucharest, Universul Juridic Publishing House, 2023, pp. 149-156.
- ✦ MURZA, Otniel, „Libertatea de exprimare și acțiune ca parte a naturii umane în relațiile cu Dumnezeu și cu semenii”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, vol. 9, nr. 1, 2021, p. 302.
- ✦ DURĂ, N. V. ; MITITELU, C., „Human rights and their universality. From the rights of the „individual” and of the „citizen” to „human” rights”, in vol. *Exploration, Education and Progress in the third Millennium*, Galati University Press, Galați, I, 4 (2012), pp. 103-127.
- ✦ PETCU, Cristian-Vasile, „Pacea și dreptatea după cărțile profeților mari” („Peace and justice according to the books of the great prophets”), In *Annales Universitatis Valachiae*, Facultatea de Teologie, Târgoviște, 2005, pp. 448-458.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Current Values of Education and Culture”, in *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Libertatea religioasă – temelie a demnității umane”, In Daniela Ioana Bordeianu, Erika Androne, Nelu Burcea (Eds.), *Manual pentru liderul Departamentului de Libertate religioasă*, Casa de editură “Viață și Sănătate”, București, 2013, pp. 210-215.

- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Moral Values and Human Values: Support for Sustainable Societal Development", In Chivu, L., Ioan-Franc, V., Georgescu, G., De Los Ríos Carmenado, I., Andrei, J.V. (eds.) *Europe in the New World Economy: Opportunities and Challenges*. ESPERA 2023. Springer Proceedings in Business and Economics, Springer, Cham. 2024, pp. 301-318. https://doi.org/10.1007/978-3-031-71329-3_17
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Plea for Human Dignity", *Scientia Moralitas. Human Dignity - A Contemporary Perspectives*, The Scientia Moralitas Research Institute, Beltsville, MD, United States of America, 2016, Volume 1, pp. 29-43.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Valences of Education", In *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019, pp. 201-215.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "The Transylvanian Diet: A Precedent to Human Rights and Religious Freedom - 400 Years Prior to the Universal Declaration of Human Rights", In *Shaping a World of Freedoms: 75 Years of Legacy and Impact of the Universal Declaration of Human Rights*, Nelu Burcea and Liberato C. Bautista (eds.), New York, United Nations Plaza, UNEQUAL World Research Center, 2023, pp. 205-221.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "A look at how the concept of human rights has evolved over time", *Journal For Freedom of Conscience (Jurnalul Libertății de Conștiință)*, Vol. 11 No. 2 (2023), pp. 825-874.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Key aspects of the Freedom of Conscience", în *Jurnalul Libertății de Conștiință - Supliment (Journal for Freedom of Conscience)*, Editions IARSIC, Les Arsc, France, 2016, pp.30-37.
- ✦ TĂNASE, Laurențiu & DASCĂLU, Cezar, "Perspectives on religious denominations and social crises in Romania", *Sociologie Românească*, 22(1), 2024, pp. 116-136.
- ✦ TĂNASE, Laurențiu; CERGAN, Daniel; DASCĂLU, Cezar, "Religious Education at Schools in Romania", în Rothgangel, Martin; Aslan, Ednan; Jaggle, Martin (Eds.), *Religious Education at Schools in Europe: Part 5: Southeastern Europe*, Wiener Forum Fur Theologie Und Religionswissenschaft V&R unipress - Vienna University, 2020, pp. 191-122.